

EL LLENGUATGE

Fer cessar

Les solucions que l'hom proposa per a determinats problemes de llenguatge, quan cal evitar formes considerades incorrectes o usos viciosos, semblen sovint més artificioses en la teoria que en la pràctica. Volem dir, quan no són sinó una simple proposta raonada, que és objecte d'inevitable comparació amb la solució que es tracta d'evitar, i quan sorgeixen impensadament, sense cap relleu especial que hi doni valor d'alternativa, en la lectura d'un text del qual interessa més el contingut que l'expressió lingüística. Així, els lectors del nostre diari que hauran llegit, en una de les seves darreres edicions, un titular que deia literalment *Els partits no podran fer cessar els regidors rebels*, segurament s'hauran acontentat assabentant-se d'aquesta notícia, expressada en una frase que els haurà semblat ben normal, i és ben poc probable que s'hagin aturat, sobtats per l'ús de la locució *fer cessar*, a fer especulacions sobre la propietat i l'eficàcia d'aquest ús i sobre la capacitat d'aquesta locució per a substituir el verb *cessar* quan és usat indegudament.

L'ús transitiu del verb *cessar*, en frases que els atzars de la vida política han fet prodigar tant com «Han cessat un regidor» o «El ministre ha estat cessat», ha merescut diversos cops els blames dels qui ens ocupem de qüestions de llenguatge. Perquè el verb *cessar*, en el sentit amb què és usat en aquestes frases, és un verb intransitiu, com *caure* o *sortir*, i, per tant, dir «El van cessar» és com si diguéssim «El van caure» o «El van sortir», construccions que suposem que no admetria ningú. Aquest ús transitiu de *cessar* té el seu origen en el llenguatge eufèmic que imposen sovint les circumstàncies o la pròpia circumspècció i els publicistes humorístics o satírics s'hi han abonat sense mesura: recórrer al verb *destituir*, encara que en molts casos hauria estat el més adequat, el més fidel a la realitat de les coses, s'hauria considerat certament massa dur i compromès, i fins i tot cruel o vexatori per a l'interessat; servir-se de *cessar* intransitiu pot induir a creure que el qui cessa ho fa per pròpia voluntat. I així hom creia haver trobat la fórmula de compromís ideal dient «L'han cessat». Però aquesta construcció és inadmissible. Hom pot donar compte d'un fet d'aquesta índole dient, simplement, *El regidor X ha cessat*. Però si es vol remarcar que l'hi han obligat.

Albert Jané